

JULIA WHELAN
EEN JAAR
MET
JOU

Vertaling Angela Knotter

HarperCollins

Voor dit boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door FSC™ ten behoeve van verantwoord bosbeheer.
Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam

Copyright © 2018 Temple Hill Publishing
Oorspronkelijke titel: *My Oxford Year*
Copyright Nederlandse vertaling: © 2018 HarperCollins Holland
Vertaling: Angela Knotter
Omslagontwerp: Irwan Droog
Foto auteur: Kei Moreno
Zetwerk: Mat-Zet B.V., Soest
Druk: CPI Books GmbH, Germany

ISBN 978 94 027 0154 8
ISBN 978 94 027 5584 8 (e-book)

NUR 302
Eerste druk augustus 2018

Gedichten uit:

Spiegel van de Engelse poëzie uit de gehele wereld van 1200 tot 1900, samengesteld door Elizabeth Mollison en Henk Romijn Meijer, Meulenhoff, Amsterdam, 1991. Vertaald door Maarten Asscher, Miebeth van Horn, Ko Kooman, R.P. Meijer, Anneke Pieksma en Henk Romijn Meijer

Babbels en krabbels van Edward Lear, vertaald door Wim Tigges en C. Buddingh', Het Spectrum, Utrecht, 1978

De kwatrijnen van Omar Chajjaam, vertaling van Paul Claes, Meulenhoff/Manteau, Antwerpen, 2010

3000 jaar wereldpoëzie in 500 onsterfelijke gedichten, samengebracht door Koen Stassijns & Ivo van Strijtem, Lannoo/Atlas, Tiel/Amsterdam, 2002

Gedichten van Elizabeth Barrett Browning, Richard Watson Dixon, John Clare, William Morris, Charlotte Brontë, Alfred Lord Tennyson, Charles (Tennyson) Turner, James Thomson, Robert Browning, William Ernest Henley, Arthur Hugh Clough, Coventry Parmore, William Allingham, en Matthew Arnold vertaald door Rob van Moppes.

Originele uitgave verschenen bij William Morrow, een imprint van HarperCollins Publishers
HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises Limited

* en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met ® zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

Hoofdstuk 1

*Terwijl de vink zingt op de boomgaardtak
In Engeland – nu!*

ROBERT BROWNING, 'THUISGEDACHTEN, VANUIT DEN VREEMDE', 1945

'Volgende!'

De douanebeambte wenkt de persoon voor mij en ik doe nog een stap naar voren, naar de dikke rode streep. Afwezig ga ik met de neus van mijn schoen langs het omkrullende tape, mijn hand op de glanzende buis van het hekje. Op Heathrow doen ze zo te zien niet aan verplaatsbare afzettingen: blijkbaar zijn de rijen hier altijd lang genoeg om vaste hekken neer te zetten.

Mijn telefoon, waarmee ik tegen mijn been stond te tikken, gaat over. Ik kijk naar het scherm. Een nummer dat ik niet ken. Ik neem op. 'Hallo?'

'Eleanor Durran?'

'Ja?'

'Je spreekt met Gavin Brookdale.'

Mijn eerste gedachte is dat dit een grap is. Gavin Brookdale is net afgetreden als stafchef van het Witte Huis. Hij was de man achter iedere grote politieke campagne van de afgelopen twintig jaar. Hij is een legende. Hij is mijn idool. En hij belt mij?

'Hallo?'

'Sorry, ik... ik ben er nog,' stamel ik. 'Ik was even –'

'Weleens van Janet Wilkes gehoord?'

Of ik weleens van haar heb gehoord? Janet Wilkes is de zogenaamde junior senator van Florida en een onverwachte kandidaat bij de presidentsverkiezingen. Ze is vijfenveertig, verloor haar man twaalf jaar geleden in Afghanistan, heeft drie kinderen grootgebracht op een lerarensalaris terwijl ze zelf intussen op de een of andere manier ook nog een rechtenstudie wist af te ronden, en voerde vervolgens de meest indrukwekkende, op de gewone man gerichte campagne om senator te worden die ik ooit heb gezien. Ze heeft ook nog eens een supersexy mensenrechtenadvocaat als vriend, maar dit terzijde. Ze is lid van de Gold Star Wives, de organisatie die opkomt voor vrouwen die hun man in een oorlogssituatie zijn verloren, en is tegelijkertijd een progressieve onruststoker als het op sociale kwesties aankomt. Nooit eerder hebben we iemand als zij op het nationale podium gehad. Het eerste debat is pas over twee weken, op 13 oktober, maar de kiezers lijken dol op haar te zijn: in de peilingen staat ze derde van de twaalf kandidaten. Kandidaat nummer twee is waarschijnlijk geen lang leven beschoren: een gevalletje gedumpte minnares(sen). Nummer één, daarentegen, is de huidige vicepresident, George Hillerson, aan wie Gavin Brookdale (als we het roddelcircuit van Washington mogen geloven) een grondige hekel heeft. Maar zelfs een beruchte politieke weerhaan als Brookdale zou Wilkes nooit steunen als dat een bij voorbaat verloren zaak was en als het er alleen maar om ging de gedoodverfde winnaar dwars te zitten. Als je één ding van Gavin Brookdale kon zeggen was het wel dat hij graag wilde winnen. ‘Natuurlijk, heb ik van haar gehoord.’

‘Ze heeft je artikel in *The Atlantic* gelezen. Wij allebei. “De kunst van het onderwijs en het einde van het weldenkende Amerikaanse electoraat”. We waren onder de indruk.’

‘Dank u,’ zeg ik, op bijna dwepende toon. ‘Ik vond dat dat iets was wat nog ontbrak aan de dialoog –’

‘Wat jij hebt geschreven is filosofisch. Niet politiek.’

Dat remt mijn enthousiasme even. ‘Ik begrijp waarom u dat denkt, maar ik –’

‘Maak je geen zorgen, ik weet dat je politiek je mannetje staat. Ik weet dat je Ohio hebt gewonnen voor Janey Bennett. Het honderdachtendertigste district voor Carl Moseley. Je bent een jongedame met veel talent, Eleanor.’

‘Mr. Brookdale –’

‘Zeg maar Gavin.’

‘Zeg jij dan Ella. Niemand noemt me Eleanor.’

‘Oké, Ella, zou jij de onderwijsconsultant voor de campagne van Wilkes willen worden?’

Stilte.

‘Hallo?’

‘Ja!’ weet ik uit te brengen. ‘Ja, natuurlijk! Ze is ongelooflijk –’

‘Mooi. Kom vandaag op mijn kantoor langs, dan praten we je bij.’

Alle adem verdwijnt uit mijn lichaam. En het kost me moeite weer in te ademen. ‘Nou ja... kijk.... Ik... Ik ben in Engeland.’

‘Prima, zodra je terug bent dan.’

‘Ik kom in juni pas terug.’

Stilte.

‘Doe je daar ook advieswerk?’

‘Nee, ik heb een... Ik heb een Rhodes-beurs en ik doe –’

Gavin grinnikt. ‘Ik was ook een Rhodie.’

‘Dat weet ik, *sir*.’

‘Gavin.’

‘Gavin.’

‘Wat studeer je?’

‘Engelse taal- en letterkunde van 1830 tot 1914.’

Weer een stilte. ‘Waarom?’

‘Omdat ik dat wil?’ Waarom komt dat eruit als een vraag?

‘Je hebt er niets aan. Het belangrijkste is dat je die Rhodes-beurs krijgt. Er iets mee doen is nutteloos, zeker als dat literatuur van 1830 tot negentien-zoveel is. De enige reden dat je die beurs wilde, is omdat je daarmee een fantastische baan in de politiek hoopte te krijgen, toch? Nou, die bied ik je nu aan. Kom dus maar naar huis, dan kunnen we zaken doen.’

‘Volgende!’

Een douanebeambte – uitgestreken gezicht, een tulband op zijn hoofd, indrukwekkende baard – gebaart dat het mijn beurt is. Ik doe een stap over de lijn, maar steek een vinger in de lucht. Hij kijkt niet eens naar me. ‘Gavin, kan ik je terug –’

‘Zij wordt de kandidaat voor de presidentsverkiezingen, Ella. Het zal het gevecht van mijn leven worden en ik heb alle hulp – inclusief de jouwe – hard nodig, maar het gaat ons lukken.’

Hij is niet goed snik. Maar, mijn god, stel nu dat hij gelijk heeft? Een huivering van opwinding gaat door me heen. ‘Gavin –’

‘Hoor eens, ik heb altijd de winnende kandidaat gesteund, maar ik heb nog nooit iemand gesteund die ik persoonlijk, diep in mijn hart, graag zag winnen.’

‘Miss?’ Nu kijkt de douanebeambte me aan.

Gavin grinnikt om mijn stilzwijgen. ‘Ik wil niet dat ik je moet overtuigen, als je er niets in ziet –’

‘Ik kan hiervandaan werken.’ Voordat hij daar iets tegenin kan brengen, ga ik verder: ‘Ik zal zorgen dat ik altijd beschikbaar ben. Wilkes zal vóór alles gaan.’ De opgeblazen, rood aangelopen, naar gin riekende zakenman die achter me staat, probeert zich langs me te wringen, maar ik hou hem tegen, me vastklampend aan het hekje, terwijl ik in mijn telefoon zeg: ‘Ik had tijdens mijn studie twee baantjes en daarnaast deed ik nog vrijwilligerswerk en coördineerde ik meerdere campagnes voor gemeenteraadsverkiezingen.’

gen. Het afgelopen jaar heb ik meegewerkt aan twee succesvolle campagnes voor het Congres en tegelijkertijd geholpen de onderwijsbegroting van Ohio op te stellen. Het is voor mij geen enkel probleem als consultant voor jullie te werken, terwijl ik boeken lees en daarover af en toe iets schrijf.

‘Miss!’ blaft de douanebeambte me toe. ‘Doe die telefoon weg of ga opzij.’

Ik steek mijn vinger hoger in de lucht (alsof hij die nog niet had gezien) en zet mijn voet nog iets verder over de lijn.

‘Wanneer kom je precies terug?’ vraagt Gavin.

‘11 juni. Ik heb al een ticket. Stoel 32A.’

‘Miss!’ De douanebeambte en de man achter me schreeuwen nu allebei tegen me.

Ik kijk naar de rode lijn tussen mijn voeten. ‘Gavin, ik zweef op dit moment boven de Atlantische Oceaan. Ik sta letterlijk met één voet in Engeland en één in Amerika, en als ik nu niet ophang –’

‘Ik bel je terug.’ Hij verbreekt de verbinding.

Wat betekent dat? Wat moet ik doen? Als verdoofd haast ik me naar de balie om de confrontatie met de norske beambte aan te gaan. Ik tover mijn stralendste missverkiezingenglimlach op mijn gezicht en sla de spijtige, ik-kan-er-ook-niets-aan-doen-toon aan die hij ongetwijfeld van mij verwacht. ‘Het spijt me echt vreselijk, sir, mijn welgemeende excuses. Mijn moeder is –’

‘Paspoort.’ Hij heeft besloten me niet meer aan te kijken. Ik krijg de passief-agressieve behandeling.

Ik geef hem mijn spiksplinternieuwe paspoort met de knisperende, nog maagdelijke pagina’s.

‘Doel van uw bezoek?’

‘Studie?’

‘Hoelang blijft u in het land?’

Ik zwijg. Ik kijk naar het donkere, niet erg behulpzame scherm-
pje van mijn telefoon. 'Dat... Dat weet ik niet.'

Nu kijkt hij naar me op.

'Een jaar,' zeg ik. Wat kan het me ook bommen. 'Een acade-
misch jaar.'

'Waar?'

'Oxford.' Dat ene hardop uitgesproken woord verdringt alle an-
dere gedachten. Mijn glimlach is nu helemaal echt. Hij stelt me
nog meer vragen en ik neem aan dat ik daarop ook antwoord geef,
maar ik kan alleen maar denken: ik ben er. Dit gebeurt echt. Alles
gaat volgens plan.

Hij zet een stempel in mijn paspoort, geeft het aan mij terug,
steekt zijn hand op naar de rij. 'Volgende!'

Toen ik dertien was, las ik een artikel in het tijdschrift *Seventeen*
met als titel 'De ervaring van mijn leven.' Het was een persoonlijk
verslag van het jaar dat een Amerikaans meisje in Oxford had ge-
studeerd. De colleges, de studenten, de parken, de pubs, zelfs de
patatzaak ('foto linksonder')... het leek een totaal andere wereld.
Alsof je door een wormgat in een universum terecht kwam waar
de dingen netjes geordend waren, de mensen een bepaalde waar-
digheid bezaten en de gebouwen ouder waren dan mijn hele land.
Ik denk dat dertien in het leven van ieder meisje wel een belang-
rijke leeftijd is, maar voor mij, opgroeiend in een godvergeten gat,
in een incompleet gezin? Ik had behoefte aan iets om me aan vast
te klampen. Ik had behoefte aan inspiratie. Ik had behoefte aan
hoop. Het meisje dat het artikel had geschreven was totaal veran-
derd. Oxford had haar leven ontsloten en ik was ervan overtuigd
dat het ook de sleutel tot mijn leven zou zijn. Dus had ik een plan
gemaakt: naar Oxford gaan.

Na het passeren van nog wat controles volg ik de borden naar

de busterminal, waar een kaartjesautomaat staat. Het £-teken voor het bedrag ziet er zoveel beter, zoveel beschaafder, zoveel historisch verantwoord uit dan het dollarteken dat op mij altijd nogal overdreven suggestief overkomt. Alsof het in neonlicht boven een stripclub moet knippen. \$\$\$ GIRLS! GIRLS! GIRLS!

Op het schermje van de automaat verschijnt de vraag of ik een *return*-ticket met korting wil. Ik neem aan dat dat een retour is (wat bij ons *round-trip* heet) en ik aarzel heel even. Mijn vlucht terug naar Washington is op 11 juni, amper zestien uur na het officiële einde van het laatste trimester. Ik ben niet van plan voor die tijd naar de Verenigde Staten terug te keren; in plaats daarvan wil ik in de twee lange vakanties (in december en maart) door Europa reizen. Voor december heb ik de route zelfs al helemaal uitgestippeld. Ik koop toch maar het retourtje en loop naar een bankje om op de bus te wachten.

Mijn telefoon maakt een geluidje en ik kijk ernaar. Een mailtje van de Rhodes Foundation om me te herinneren aan de informatiebijeenkomst morgenochtend.

Om de een of andere reden lijkt het of de Rhodes-beurs van alle academische beurzen het bekendst is. Het is niet de enige prestigieuze beurs die je kunt krijgen, maar het is wel precies de beurs die ik wilde. Ieder jaar stuurt Amerika tweeëndertig van zijn best presterende, meest competitieve, zich het hardst omhoogwerkende, wereldverbeterende nerds naar Oxford. De beurs wordt vooral geassocieerd met genieën, machtige figuren en wereldleiders. Laat mij dat sprookje even ontkrachten: om een Rhodes te krijgen moet je lichtelijk gestoord zijn. Je moet een superhoog cijfergemiddelde hebben, meer dan goed zijn in heel veel vakken, sociaal ondernemend zijn, begaan zijn met goede doelen en uitblinken in sport (al heb ik de laatste keer dat ik iets deed wat op sport leek Jimmy Brighton een tand uit zijn mond geslagen met een gemene

bal, dus neem dat laatste criterium maar met een korreltje zout). Ik had ook voor een andere beurs kunnen gaan. De Marshall-beurs bijvoorbeeld, of de Fulbright, of de Watson, maar bij de Rhodes voel ik me thuis. Dat zijn de planners.

De andere finalist uit mijn district (een jongen die zowel wis-kunde als economie als klassieke talen als hoofdvak deed, die olympisch boogschutter was en die had ontdekt dat het toepassen van speltheorie bij onderhandelingen met terroristen de informa-tie 147 procent betrouwbaarder maakte) zei tegen me: 'Ik heb vanaf het eerste jaar toegewerkt naar het krijgen van een Rhodes-beurs.' Waarop ik verklaarde: 'Ik ook.' 'Vanaf de middelbare school,' verduidelijkte hij. 'Ik ook,' antwoordde ik.

Want de Rhodes-beurs betekent niet alleen een rechtstreeks tic-ket naar Oxford, maar ook een kant-en-klaar netwerk en alles wat ik nodig heb voor een toekomst in de politiek. Die beurs zorgt er-voor dat mensen die mij anders niet zouden hebben zien staan – dat meisje zonder connecties uit de sojavelen van Ohio – wel degelijk serieus naar me zullen kijken. Mensen als Gavin Brookdale.

Door de dromen die ik najaag, door wie ik ben, ben ik ver-vreemd geraakt van mijn hele geboortestadje en het grootste deel van mijn uitgebreide familie. Mijn moeder had nooit verder ge-studeerd en mijn vader was na twee jaar gestopt omdat hij het belangrijker vond de wereld te veranderen dan erover te leren, en toen kwam ik, met mijn enorme prestatiegerichtheid iedereen een vaag ongemakkelijk gevoel bezorgend. Zij denkt dat ze beter is dan de rest...

Echt, dat denk ik niet. Maar ik denk wel dat ik beter ben dan iedereen, afgezien van mijn vader, altijd tegen me heeft gezegd.

Ik schrik een beetje paniekerig wakker wanneer de bus waar ik op Heathrow in ben gestapt zo abrupt tot stilstand komt dat het boek

van mijn schoot op de grond valt. Terwijl ik het snel weer opraap, dwing ik mijn slaperige ogen het uitzicht door het panoramaraam voor me in me op te nemen. Ik was boven op de voorste rij gaan zitten, vast van plan onderweg naar Oxford niets van het Engelse landschap te missen. En toen ben ik in slaap gevallen.

Door de watten in mijn hoofd tuur ik naar buiten. Een sjofele bushalte voor een telefoonwinkel. Ik zoek naar een straatnaambordje om erachter te komen waar ik ben. In het informatiepakket van de universiteit stond dat ik op High Street bij de halte Queens Lane moest uitstappen. Dat kan niet hier zijn. Ik kijk eens achterom en niemand maakt aanstalten uit te stappen, dus laat ik me ook maar weer tegen de rugleuning zakken.

De bus trekt weer op en ik haal eens diep adem in een poging wakker te worden. Het boek prop ik in mijn rugzak. Ik had het uit willen hebben vóór mijn eerste college morgen, maar ik kan me niet concentreren. In het vliegtuig heb ik van opwinding niet kunnen eten of slapen. Mijn lege maag en de doorwaakte nacht beginnen hun tol te eisen. Het tijdsverschil begint zijn tol te eisen. De twaalf jaar waarin ik naar dit moment heb toe gewerkt beginnen hun tol te eisen.

Mijn telefoon trilt in mijn jaszak. Ik pak hem en zie hetzelfde nummer als de vorige keer. Ik haal nog eens diep adem en zet gelijk de aanval in: ‘Gavin, moet je horen, ik dacht dat we misschien een proefperiode van, laten we zeggen, een maand zouden kunnen doen en als jullie dan denken dat ik toch ter plaatse moet zijn –’

‘Niet nodig.’

Mijn keel knijpt samen. ‘Geef me alsjeblieft een maand om te bewijzen dat –’

‘Het is in orde. Ik heb het geregeld. Zorg alleen dat je de juiste prioriteiten stelt.’

Een uitgelaten gevoel breekt door de watten in mijn hoofd

heen. Mijn vuist balt zich triomfantelijk en mijn glimlach reikt van oor tot oor. ‘Uiteraard,’ zeg ik op mijn zakelijkste toon. ‘Heel erg bedankt voor deze kans. Ik zal jullie niet teleurstellen.’

‘Dat weet ik. Daarom heb ik je ook ingehuurd. Wat is je tarief? Even ter info: geld is er niet.’

Er is nooit geld. Ik vertel hem toch maar wat mijn tarief is en we komen uit op een bedrag waar ik mee kan leven. Via de Rhodes-beurs worden mijn collegegeld en huur betaald en daarnaast krijg ik ook nog een klein bedrag om van te leven. Ik besluit ter plekke dat ik alles wat Gavin me betaalt gewoon bij mijn reisbudget optel.

‘En ga nu maar een beetje lol maken,’ zegt hij. ‘Je hebt het ongetwijfeld verdiend. Er is een pub in het centrum waar je besluit naartoe moet: The Turf. Dan kun je zien waar een van je Rhodes-collega’s – een jonge William Jefferson Clinton – “niet inhaleerde”’

‘Haha, duidelijk. Ga ik doen.’

‘Neem wel altijd je telefoon mee. Je telefoon is een aanhangsel, geen accessoire. Oké?’

Ik knik, al kan hij dat natuurlijk niet zien. ‘Oké. Afgesproken.’ Precies op het moment dat ik dat zeg, neemt de bus een bocht en daar is het: Oxford. Na een schilderachtige brug gaat de smalle tweebaansweg over in een drukke hoofdstraat met aan weerszijden gebouwen in een allegaartje van architectuurstijlen, daartussen is nauwelijks ademruimte. Net als de menigte bij de finish van een marathon juichen deze gebouwen me toe, ze verwelkomen mij in hun stad. Sommige hebben schuine, met leien bedekte daken, andere een soort kantelen. Sommige van de grotere gebouwen hebben enorme houten poorten die eruitzien alsof ze ter plekke zijn uitgehouwen, een versmelting van tijdloos hout en steen die me de adem beneemt. Misschien geven die deuren wel toegang tot een van de achtendertig colleges van Oxford? Dit

overtreft alle verwachtingen waar ik al die jaren over heb gefantaseerd en gedroomd.

Ik kijk omhoog. Tegen de horizon tekenen de bovenkanten van andere eeuwenoude gebouwen zich af, hoge stenen punten die de stad als bakens omzomen. 'De stad van de dromerige spitsen,' mompel ik in mezelf.

'Inderdaad,' zegt Gavin in mijn oor.

Ik was vergeten dat ik hem nog aan de telefoon had.

Zo wordt Oxford genoemd. En terecht. Omdat dat impliceert dat het voordat het mijn droom of de droom van het meisje uit *Seventeen* was, ook al de droom van iemand anders was.